

poukázati právě k povaze jeho činu, pro nějž byl odsouzen, a kterým dal na jevo, že v jeho životě jest směrodatnou pro něho toliko ziskuchtivost a žádné jiné ohledy ku společnosti. Právě tedy ve vážné době, kdy se měl osvědčiti jako dobrý občan a jako komisionář úřad svůj co nejsvědomitěji měl vykonávati, nedbal svých povinností a porušil je způsobem škodlivým a zavržení hodným. Jeho dosavadní zachovalost nepadá tedy v tomto případě vůbec na váhu. Právě ta okolnost, že obžalovaný trestný čin opakoval, dokazuje pak, že u něho není naděje, že by svoji ziskuchtivost, které opětovně dal průchod, nyní ovládl a že by se polepšil bez výkonu trestu.

Čís. 328.

Ochrany § 68 tr. zák. nepoživají občané, již se účastní dobrovolné svépomocné akce občanstva na ochranu jeho majetku, třeba akce ta byla vyvolána usnesením veřejnoprávní korporace.

Trestným dle § 93 tr. zák. jest i jinak oprávněné obmezení osobní svobody, překročuje-li co do intensity nebo co do trvání vědomě hranice nezbytné, by účele zadržení bylo dosaženo.

Vyhrůzku vůči osobě, jejíž osobní svoboda byla obmezena, nelze podřaditi kromě toho ještě pod § 98 lit. b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1921, Kr II 225/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. května 1920, jímž byli obžalovaní sprostěni dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák., rozsudek v odpor vzatý zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost brojí, dovolávajíc se důvodů § 281 čís. 9 a) a 5 tr. ř., jednak proti odsouzení obžalovaných Jana H., Ignáta Sch. a Tomáše Sch. pro přestupek dle § 331 tr. zák., jednak proti zproštění všech jedenácti obžalovaných z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle § 93 a), ohledně Ignáta Sch. též dle § 99 tr. zák. Ve skutečnosti uplatňuje se ohledně prvně jmenovaných tří obžalovaných, vzhledem k tomu, že jejich činnost, kvalifikovaná jako přestupek, tvoří součást skutku kvalifikovaného obžalobou jako zločin veřejného násilí dle § 93 tr. zák., též zmateční důvod § 281 čís. 10 tr. ř. Zmateční stížnost jest v podstatě odůvodněna. Především neprávem shledána byla v týrání vojínů Antonína P. a Bohumila K. obžalovanými Janem H-em, Ignátem a Tomášem Sch-em též skutková podstata přestupku § 331 tr. zák., poněvadž neprávem spatřoval soud nalézací ve jmenovaných obžalovaných jako členech sklepní stráže vrchnost ve smyslu § 68 tr. zák. Tato sklepní stráž vyvolána byla ovšem, jak rozsudek zjišťuje, usnesením obecního výboru, dle něhož střídavě 20, později 10 mužských obyvatelů mělo konati službu na ochranu vinných sklepů. Ale právě ze skutečnosti, že jednotliví členové této stráže nebyli individuálně obec-

ním úřadem označování, nýbrž mužské obyvatelstvo obce střídavě funkci tu obstarávalo, vyplývá, že šlo jen o dobrovolnou svépomocnou akci občanstva na ochranu jeho majetku proti zlodějům, která pro nedostatek pověření úřadem nečinila z jednotlivců zřízence úřadu obecního. Jako jim tedy nepřisluší ochrana § 68 tr. zák., tak nepřisluší jim též zvláštní povinnosti takových zřízenců a nemůže proto na ně vztahován býti též trestní předpis § 331 tr. zák.

Neprávem však sprostil soud nalézací veškeré obžalované z žaloby pro zločin veřejného násilí. Ze skutečnosti, že trestní zákon chrání v § 93 důsledkem zákonů na ochranu osobní svobody zásadně svobodu člověka proti neoprávněnému obmezování a že i v případech, kde zadržení bylo ať již objektivně ať již subjektivně oprávněno, nastává povinnost, ohlásiti je neprodleně řádné vrchnosti, plyne, že zodpovědným činí dle § 93 tr. zák. i jinak oprávněné obmezení osobní svobody, když buď co do intensity nebo co do trvání vědomě překročovalo hranice nezbytné, by dosaženo bylo účelu zadržení, aneb nebylo-li úmyslně bez prodlení oznámeno řádné vrchnosti. Proto jest právně pochybeným stanovisko rozsudku, jenž spokojil se na odůvodnění výroku osvobozujícího se zjištěním, že zadržení vojínů P-a a K-a bylo beztrestným, poněvadž je obžalovaní zadrželi v dobré víře, že jsou lidmi cizímu majetku nebezpečnými a škodlivými. Sám rozsudek zjišťuje, že vojenská hlídka byla nejen zadržena a že jí byly odebrány zbraně, nýbrž že oba vojíni byli s výkřiky »Haut's« pobiti a na těle poraněni, že byl voják K. ve sklepě, do něž byl zaveden, nucen píti víno, že byl voják ten ve sklepě políčkován a že byl nucen na povel vykonávati různé vojenské cviky. Soud však neuvažuje další v tom směru rozhodné výpovědi P-ovy a K-ovy, což stížnost zmatečně právem uplatňuje jako zmatek dle § 281 čís. 5 tr. ř. — neúplnost soudního výroku o rozhodných skutečnostech, — že dle výpovědi P-ovy se ve sklepě nesměli ani z místa hnout, že K. nesměl si ani sednout., že musel stát, trvale v pozoru, a když tak nestál, že dostal facku, že i P. byl nucen píti víno a že K., když se zdráhal píti, byl častován fackami, že směli mluvit jen, když se jich někdo tázal, že dle výpovědi K-ovy musili cvičiti jako rekruti, že jim bylo nadáváno a že s nimi bylo nakládáno jako s dobyt看em. Jest patrné, že těchto dalších obmezování osobní svobody obou vojínů nelze ospravedlniti tím, že je obžalovaní bezelstně pokládali za lidi škodlivé a nebezpečné, a že přesahují míru obmezení osobní svobody, za těchto okolností dle § 93 tr. zák. přípustnou. Že i pak co do času zadržení a věznění obou vojínů přesahovalo i jen domněle nutnou potřebu, tomu zdá se nasvědčovati okolnost, že je obžalovaní po několika hodinách, doprovodivše je za sklepy, propustili na svobodu. Rozsudek však rovněž nezabývá se vůbec otázkou, zda obžalovaní nestali se snad trestnými dle § 93 tr. zák. tím, že zadržení obou vojínů neoznámili zúmyslně, bez prodlení řádné vrchnosti, odevzdavše teprv po jich propuštění odebrané jim ručnice obecnímu představenému, čemuž zdá se nasvědčovati okolnost, v naříkaném rozsudku na základě výpovědi Ignáta Sch. zjištěná, že za K-em, jemuž se podařilo ze sklepa uprchnouti, proto běžel, že byl vyzván, by jej nenechal utéci, že by jinak K. mohl přivolati jiné vojáky, a že obžalovaní i potom, když již hlídku chtěli propustiti, zavedli ji až za obec Malé D. a tam ji teprve pustili. vědouce patrně, že jednají nesprávně a nepřehléjí si ani zakročení obecního úřadu.

Přisvědčiti nelze však zmateční stížnosti, pokud spatřuje ve zjištěné skutečnosti, že Sch. hrozil Bohumilu K-ovi, jenž se pokusil o útěk, postřelením, by mu útěk zamezil, zvláštní skutkovou podstatu zločinu dle § 98 tr. zák. Výhrůžka ta měla za účel, zadržení prchajícího K-a, a tvořila takto patrně též jen prostředek omezování jeho osobní svobody, pro nějž jest se obžalovaným zodpovídati již dle § 93 tr. zák.

Čís. 329.

Při posuzování, zda jde o přestupek podezřelé koupě dle § 477 tr. zák., jest vzít zřetel též na jakost koupeného předmětu.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1921, Kr I 679/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 21. května 1920, pokud jím stěžovatel byl uznán vinným přestupkem koupě podezřelé věci dle § 477 tr. zák., rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozsoudil.

D ů v o d y:

Proti odsouzení pro přestupek § 477 tr. zák. uplatňuje zmateční stížnost důvod § 281, čís. 9 a) tr. ř. a dovozuje, že nebylo prokázáno, že podšívky byly ukradeny, že nízká cena, již se rozsudek na odůvodnění podezřelosti nákupu jediné dovolává, sama o sobě nemůže odůvodňovati tuto podezřelost, když rozsudek pomíjí veškeré další okolnosti, za nichž podšívky byly koupeny. Ovšem nevyžaduje § 477 tr. zák. na rozdíl od §u 185 tr. zák. průkazu, že předmět zakoupený byl ukraden neb že ho bylo nabyto jinakým způsobem, jenž se přičítá trestnímu zákonu; stačí, že jest původ předmětu nejistý a že lze důvodně míti za to, že předmět pochází z krádeže. Avšak zákon v § 476, jehož se § 477 tr. zák. dovolává, poukazuje výslovně na j a k o s t p ř e d m ě t u, jenž vzbuzuje v kupujícím podezření, že jde o věc kradenou. S touto stránkou věci se rozsudek vůbec nezabýval, jakkoli hájení se obžalovaného, že koupil podšívky od italského vojína, jenž tvrdil, že je dostali od italského červeného kříže a že je prodává, poněvadž jich nepotřebuje a má hlad, mělo vésti soud nalézací k tomu, by si jí náležitě povšiml, to tím spíše, ana tato jakost věci mohla po případě vysvětliti způsobem pro stěžovatele příznivějším nízkost placené ceny, o niž rozsudek opírá v první řadě své přesvědčení o vině stěžovatelově.

Čís. 330.

Předražování (cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z.).

Skutková podstata § 21 jest splněna, dal-li pachatel na jevo vůli, že jest ochoten za předmět potřeby, jež hodlá dále zciziti, dáti určitou cenu pře-